

DE POSTRIJDER

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEÉ, uitgever en eigenaar van dit blad.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **grote Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

DER PROVINCIE LIMBURG.

TONGEREN, DEN 31 OCTOBER.

Van alles wat.

Het tongersch gezenblad heeft een gemakkelijke manier om zich uit den slag te trekken. Wanneer het niet weet wat antwoorden, dan valt het links van rechts tegenover pastoor of kapelaan uit, die och Heere, aan het gezenblad de eer niet aandoet zijne naamloze proza te lezen.

Wij hadden voorzeker verwacht dat het gezenblad ons verdedigen zaterdag enige uitleggingen zou gegeven hebben over den erbarmelijken toestand waarin de liberale regering onze stad gelaten heeft. Wij hoopten dat het ons zou mitgelegd hebben hoe het komt dat het algesteld gezenbestuur ons bij de laatste kiezingen kon verzekeren dat onze zielkundige finantien in bloeienden toestand waren, terwijl het vandaag bewezen is dat die model-bestuurders, welke de kiezers van Tongeren naars huis terug gezonden hebben, de kas ledig hebben gelaten en hunne rekeningen zoo schoon in de war gebracht dat men twee speciale commissarissen heeft moeten doen afkomen om het ding klaar te trekken.

Zulke schande is nooit aan geen gemeentebe- stuur overkomen. Maar hetgeen nog erger is, dat is van te zien dat een blad, dat bijzonder op de been gehouden wordt om de kandidaten en de gekozenen der liberale associati te verdedigen, geen woordje weet bij te brengen om zijn liberale patronen te verdedigen! Gij ploot zaterdags dat ding open, gij zoekt naar de redenen die het gezenblad gaat aanbieden om zijne meesters te verschonen, en wat vindt gij? Niets anders dan enige loompe aanvindingen tegen eenen priester die in den preekstoel eenen gewetensplicht vervuld heeft.

Indien ik pastoor of kapelaan was, dan zou ik misschien zoo langmoedig niet zijn als onze priesters. Ik zou mijn sermoen, netjes afschreven, van het gezenblad zenden met verzoek het in het volgend nummer plaats te verleenen. Dan zouden de lezers en de schrijvers van het gezenblad ten minste weten wat er in den preek gezegd is en dan zou iedereen zich kunnen overtuigen dat het welijkhsch gehui van het gezenblad geen ander doel heeft dan de aandacht van het publiek af te wenden van het lekkernest van onzer liberale regering.

Indien er in Tongeren nog eerlijke liberalen zijn, dan zouden wij wel eens willen weten wat zij denken over het tongersch gezenblad. Dat doen en vuil modderblad, dat heeft in alle eerlijke huizen verstoont is, dient tot tolk aan de liberale associatie van Tongeren! Dat alleen is genoeg om aan alle deugdige burgers de oogen te openen over de strekkingen der liberalen van Tongeren.

De menschen van het oord katholiek Tongeren hebben zich ten alle tijden onderscheiden door hunne gelijkheid aan Kerk en Godsdienst. Het was te Tongeren dat de eerste kerk aan deze zijde der Alpen tot vereering der Heilige Maagd werd opgericht. Door alle eeuwen heen, bleef Tongeren om zoo te zeggen de voorwacht der katholieke strijdiers en heden nog is de ware Tongenaar met hart en ziel gehuwd aan den godsdienst zijner voorvaders. Hetgeen men heden liberalisimus noemt, dat is een vreemde plant die niets tongersch bevat, die den waren tongerschen aard zoekt te verbasteren, doch die op onzen echt katholiek grond geene wortels kan schieten. De ware Tongenaar is tevens een waar christen; wat liberaal en gesucht is, dat is iets verbasterd dat niets tongersch meer in denader heeft.

Het gezenblad vraagt waarom de heeren Schaefer en Vroonen door den Paus gedecoréerd zijn. Wij zullen onzen confrater dat eens kort en goed zeggen.

Het is omdat onze achtbare medeburgers jaren lang met de grootste zelfopoffering medewerkt hebben tot voorspoed van alle katholieke instellingen. Veel geld hebben zij opgeofferd voor het onderwijs en voor de liefdadigheidswerken.

Wat de heren Birthels president en de Corswaren procureur betreft, deze zijn door het liberaal gouvernement machtsgevuld om van ambietswege vrij schoolen aanteneem, daar waar het gezenbestuur geweigerd heeft den godsdienstonderwijs intescherijnen op het program der officiële scholen en dit onderwijs te laten geven door een lid der goestelijksheid.

De godsdienststaat der republieken was toch ook vier gedreven. Zoo was er enige dagen voor de kous, een liberaal kandidaat die in een opeen vergadering verklaarde dat zij den katholiek godsdienst zouden verpletteren.

Maar wat is er gebeurd? — Den dag zelf der kiezing, werd de godsdienstredenaar onder de wielen van eenen vrachtwagen verpletterd.

Dat leidt onlosbaarbaar, al de dagbladen hebben het gemeld en zij voegen er bij hetgeen genaakkelijk te verstaan is dat het in de stad eenne grote opschudding te weeg bracht.

Zeker, zoo iets kan iedereen overkomen; doch beken me my lezer, dat in dit geval een bloot toeval mochtig is om te noemen. Maar al te dikwijls hebben wij die grote schreeuwers het tot zien ondergaan dat zij tegen God of de Kerk uitspraken, meer dan eens zijn ze geallen om een meer op te staan; wanneer zij het lijf van het Catholicisme bij het gesaf neemden gesleurd te hebben.

Er heeft op dit oogenblik te Brussel een internationaal kongres plaats, tot toepassing der zondagrust.

Een groot getal Hollandsche, Engelsche, Zwitserse en Duitsche protestantsche domineeszenen deel aan en het scheelt weinig dat de liberale gazetten opbouwen van vrees dat ook de katholieke pastoors hieraft geboegd zullen maken om de menschen, die's zondags niet werken, naar de kerk te lokken.

Haro dan over de zondagrust!

Naar de herbergen, danssalons, schouwburgen, à-la-bonne heure! maar naar de kerk!

De gemeenteraad van Luik heeft eenen wensch uitgebracht dat de grondwet zou veranderd worden; de raad volgt dus den drang der radikale partij, die de constitutie wil afbreken, waaronder wij meer dan een halve eeuw leven.

De liberalen zijn het nog langs op verre na niet eens over dien maatregel, en alles bewijst dat de scheuring, die hierover ontstaat, dieper zal worden dan men het had kunnen denken.

Twee schepenen van Luik, MM. Rentier en Micha hebben tegen het voorstel gestemd. Het liberal kamp is over die stemming in rep en roer; men kniert de tanden tegen die twee schepen; n; het scheelt niet veel of ze worden als verraders aan den schandpaal gesteld.

Volgens het *Journal de Liège* waren de leden van het college het totaal eens om het voorgestelde te stemmen in de twee schepenen hadden het versla; over het vraagpunt hooren lezen, zonder dat men het had kunnen denken.

Groot was de verwond-ring, toen men hoorde dat zij tegen de beschouwde stemden. Ook beschouwt de burgemeester die stemming als een albuk, en in de zitting van het college heeft hij de *aavalgen* toeroepen; dat het akkoord met hen gebroken was.

Bij deze woorden hebben de schepenen hun ontslag gegeven, dat geteekend en maar den Konink gezonden is.

Ziedaar een nieuw bewijs wat onafhankelijkheid en vrijheid er aan den kant der liberalen bestaat!

Wij hebben het al dikwijls herhaald dat al het gezag en de zoverderij der gezien over de schoolwet, komediestreken waren. De serieuse liberalen zelf vragen zich af waarom de dagbladen toch tegen de schoolwet uitvalden?

La Meuse het orgaan van M. Frère schrijft: *In der waarheid, geen enkel liberaal principe is misleid.*

A De gemeente blijft huis van hare school;

A De godsdienstien is vrij voor ieder;

A De vrijheid van geweten der onderwijzers en leerlingen is gevoerd;

A Al de godsdiensten zijn op gelijken voet gesteld;

A Het wederlijk onderwijs is van het godsdienstig afgescheiden; het blijft vrij van het toezicht der gezagheid;

A Wat wil men meer?

Welnu, ziedaar, wat schoone en echt liberale schoolwet. M. Victor Jacobs van het land schoon en toch maakten de *croyants* oproer, tegen de wet welke nu door het hevigste doktrinaire blad zoog verdedigd wordt.

M. Jacobs is wel gewreken, — Maar de katholieken die hebben reden om klagen, dat zijn dappere van de historie. — Wanneer zal het ministerie daar eens een verbetering aan toe brengen.

Ziedaar een logiek die wij niet verstaan.

Dane lezers weten dat er te Brussel eenne taks bestaat op.... het water.

De burgers van die gelukkige stad die hunne dorst niet zuiver water willen loschen, moeten dien druk ook p per dien b baten: ind-riede de stad Brussel heeft wel den jaar op de levering van water een klein miljoen gewonnen.

En zij die deze belasting voorstaan, verzetten zich tegen een onbeduidende taks op het granaat door het buitenland te betalen.

Ziedaar een logiek die wij niet verstaan.

In het begin deze maand, zowels onze lezers genoegzaam weten, hebben in Frankryk de kiezingen voor de Wetgevende Kamer plaats gehad en hebben de katholieken een schitterende overwinning behaald.

De oorlog in Tonkin, en al de andere dwarslieden van het republiekansche gouvernemant hebben zeker veel op den mitslag bijgedragen; doch dat hunne haat tegen den godsdienst en hunne ferociele verveelingen tegen de Kerk aan de republieken voor een groot deel de gegelegenheid des volks heeft doen verhuren, valt niet te twijfelen.

De godsdienststaat der republieken was toch ook vier gedreven. Zoo was er enige dagen voor de kous, een liberaal kandidaat die in een opeen vergadering verklaarde dat zij den katholiek godsdienst zouden verpletteren.

Maar wat is er gebeurd? — Den dag zelf der kiezing, werd de godsdienstredenaar onder de wielen van eenen vrachtwagen verpletterd.

Dat leidt onlosbaarbaar, al de dagbladen hebben het gemeld en zij voegen er bij hetgeen genaakkelijk te verstaan is dat het in de stad eenne grote opschudding te weeg bracht.

Zeker, zoo iets kan iedereen overkomen; doch beken me my lezer, dat in dit geval een bloot toeval mochtig is om te noemen. Maar al te dikwijls hebben wij die grote schreeuwers het tot zien ondergaan dat zij tegen God of de Kerk uitspraken, meer dan eens zijn ze geallen om een meer op te staan; wanneer zij het lijf van het Catholicisme bij het gesaf neemden gesleurd te hebben.

Is dat getal overduren? Is't geheel niet want, volgens de cijfers van het bevocht schoolenkwestie, waren er, op 31 December 1885, niet minder dan 285 officiële scholen, waarvan het getal aldaar geschat wordt, komt men nog maar tot 217.

Blijven nog 68 scholen, met ten hoogste 17 leerlingen, zonder diegene te rekenen welke er tussen de vijf en de tientallen en biggevolg geen uitoefening hebben, in verband met hetgeen zij kosten van onderhoud en jaarwedge der onderwijs.

Het geschreven der liberale gazetten moet dus het ministerie niet doen afvallen van den weg van rechtstelling en bezuiniging welken het is ingeslagen.

Indien er — zoals de liberalen beweren — genoeg niet gevonden worden alwaar de uitgaven voor het onderwijs, sedert de nieuwe wet, niet verminderd maar verhoogd zijn, dat komt niet voort van de uitvoering, maar wel van de niet-uitvoering der schoolwet van 1884.

Inderdaad, een groot getal gemeenten, alwaar de vrije school schier de algemeenheid der leerlingen heeft, hebben zich gehuwd rechtvaardig te zijn tegen hunne katholieke ingezetenen en de vrije school in kwestie aangenomen, in de hoop weldra van hunne mitte-louze officiële school ontslagen te zijn.

De trageheid echter, waarmee het gouvernemant bij het geven van machtigingen tot afschaffing te werk gaat, is oorzaak dat die gemeenten niet het onderhoud van *twee* scholen op dennek zitten daar waar één ruimschoots voldoende zou zijn om te voorzien in de behoeften van het onderwijs.

Het is *die-toe*-stand waaraan zoo spoedig mogelijk een einde moet gesteld worden.

De officiële optelling der schoolbevolking op 31 December 1884 is verschenen. Daaruit blijkt

meende bij, de andere ministers der regeringen van Europa den toon geven. Daarom zond hij met versuizing den Nuntius het land uit, denkende dat alle munitions des Pausen weder in het Vaticaan bijeen vergaderd zouden zitten. Elias! niet de munitions maar de ambassadeurs van Duitschland en Spanje gaan naar den Paus en vragen diens bemiddeling. De liberalen meenden dat zonder Frère geen rust, geen vrede, geen leven kon bestaan in België. En zie, te Antwerpen staan onze ministers, spreken en handelen tot verwondering der algewaardigden van grote mogendheden; koningen en prinsen gaan de tentoonstelling bezoeven en niet een vrouwtje was M. Frère?

Kunstenaars, mijveraars, geleerden vergaderen en zijn opgetogen over M. Beernaert. Zoolang heeft M. Frère de huk gehangen maar Franse wind, de Kerk geplaatst, de priesters geknoeid, den godsdienst afgelegd en zie, isof hem alles in een moet tegewerken: de Fransen maken zich gereed om die papaveriet hunne volle betaling te geven; de kiezingen van 4 October behoren veel voor de toekomst. Wel is in Frankryk gelijk in België, kan men wel een tijd om den tuin geleid worden door woorden; maar die daden leiden tot bedief, schande en ondergang, dan is het gedaan, en de doodlok hilt.

Het liberalisme is begraven in België ten jare 1884 en in 1886 zal de plechtige uitvaart plaats hebben: M. Frère zal in de geschiedenis staan met zijn hoegaan en zijn verandering.

Volgens het dagblad *le Soir*, zonden de Franse ministers, na gedane onderzoek, de overtuiging hebben gekomen dat vrienden en rondloppers der prinsen van Oranje tijdens de kiezingen valsche geruchten rondgestrooid zouden hebben. De ministermaat heeft zich afgevraagd of de prinsen niet zouden moeten verdenken worden doch men zal slechts een beslissing nemen nadat het bestuurlijk onderzoek over de kiezingen zal zijn; in alle gevallen is niet van zin de gedachten der familie van Oranje verhoerd te verklaren.

Wanneer men zich van zijn hond wil ontgaan, zegt men dat hij razend is; in verband met de prinsen van Oranje zal een bewijs te meer zijn dat de republiek gevrees dat zij aan wankele is.

Men weet dat de schoolwet van 23 September 1884 het gouvernemant machtigt om van ambietswege vrij schoolen aanteneem, daar waar het gezenbestuur geweigerd heeft den godsdienstonderwijs intescherijnen op het programma der officiële scholen en dit onderwijs te laten geven door een lid der goestelijksheid.

De oorlog in Tonkin, en al de andere dwarslieden van het republiekansche gouvernemant hebben zeker veel op den mitslag bijgedragen; doch dat hunne haat tegen den godsdienst en hunne ferociele verveelingen tegen de Kerk aan de republieken voor een groot deel de gegelegenheid des volks heeft doen verhuren, valt niet te twijfelen.

De godsdienststaat der republieken was toch ook vier gedreven. Zoo was er enige dagen voor de kous, een liberaal kandidaat die in een opeen vergadering verklaarde dat zij den katholiek godsdienst zouden verpletteren.

Zij melden — al klagen en wennende — aan hunne lezers dat er nog vijftig besluiten aan het handteken des Koningsonderstel zijn, waarbij zovele gemeenten worden gemachtigd om hunne officiële scholen af te schaffen.

Is dat getal overduren? Is't geheel niet want, volgens de cijfers van het bevocht schoolenkwestie, waren er, op 31 December 1885, niet minder dan 285 officiële scholen, waarvan het getal geschat wordt, komt men nog maar tot 217.

Het werk zal Franco toegezonden worden aan de personen die som van Fr. 1,50 in een postuum daat zullen toezenden aan den uitgever M. Colleé, grote markt, 57-59, te Tongeren.

De heilige brand is verleden woensdag ontbrand 6 men. s avonds uitgebroken in de molen der weduwe Christiaan Van Mersenne te Lanu. De stallen en de schuur, inhoudende enige grondstoffen kisten en haver, zijn de prooi der vlammen geworden. Men heeft het vele kunnen reddelen. Alles was verkeerd.

De betrekkelijkheid van de brand is verhoogd door het feit dat Tongeren gevormd wordt door het hoofd van assen gedurende den zittijp die in den loop der maand november zal geopen worden.

Een hevige brand is verleden woensdag ontbrand 6 men. s avonds uitgebroken in de molen der weduwe Christiaan Van Mersenne te Lanu. De stallen en de schuur, inhoudende enige grondstoffen kisten en haver, zijn de prooi der vlammen geworden. Men heeft het vele kunnen reddelen. Alles was verkeerd.

De betrekkelijkheid van de brand is verhoogd door het feit dat Tongeren gevormd wordt door het hoofd van assen gedurende den zittijp die in den loop der maand november zal geopen worden.

Een hevige brand is verleden woensdag ontbrand 6 men. s avonds uitgebroken in de molen der weduwe Christiaan Van Mersenne te Lanu. De stallen en de schuur, inhoudende enige grondstoffen kisten en haver, zijn de prooi der vlammen geworden. Men heeft het vele kunnen reddelen. Alles was verkeerd.

De betrekkelijkheid van de brand is verhoogd door het feit dat Tongeren gevormd wordt door het hoofd van assen gedurende den zittijp die in den loop der maand november zal geopen worden.

Een hevige brand is verleden woensdag ontbrand 6 men. s avonds uitgebroken in de molen der weduwe Christiaan Van Mersenne te Lanu. De stallen en de schuur, inhoudende enige grondstoffen kisten en haver, zijn de prooi der vlammen geworden. Men heeft het vele kunnen reddelen. Alles was verkeerd.

De betrekkelijkheid van de brand is verhoogd door het feit dat Tongeren gevormd wordt door het hoofd van assen gedurende den zittijp die in den loop der maand november zal geopen worden.

Een hevige brand is verleden woensdag ontbrand 6 men. s avonds uitgebroken in de molen der weduwe Christiaan Van Mersenne te Lanu. De stallen en de schuur, inhoudende enige grondstoffen kisten en haver, zijn de prooi der vlammen geworden. Men heeft het vele kunnen reddelen. Alles was verkeerd.

De betrekkelijkheid van de brand is verhoogd door het feit dat Tongeren gevormd wordt door het hoofd van assen gedurende den zittijp die in den loop der maand november zal geopen worden.

Een hevige brand is verleden woensdag ontbrand 6 men. s avonds uitgebroken in de molen der weduwe Christiaan Van Mersenne te Lanu. De stallen en de schuur, inhoudende enige grondstoffen kisten en haver, zijn de prooi der vlammen geworden. Men heeft het vele kunnen reddelen. Alles was verkeerd.

De betrekkelijkheid van de brand is verhoogd door het feit dat Tongeren gevormd wordt door het hoofd van assen gedurende den zittijp die in den loop der maand november zal geopen worden.

Een hevige brand is verleden woensdag ontbrand 6 men. s avonds uitgebroken in de molen der weduwe Christiaan Van Mersenne te Lanu. De stallen en de schuur, inhoudende enige grondstoffen kisten en haver, zijn de prooi der vlammen geworden. Men heeft het vele kunnen reddelen. Alles was verkeerd.

De betrekkelijkheid van de brand is verhoogd door het feit dat Tongeren gevormd wordt door het hoofd van assen gedurende den zittijp die in den loop der maand november zal geopen worden.

Een hevige brand is verleden woensdag ontbrand 6 men. s avonds uitgebroken in de molen der weduwe Christiaan Van Mersenne te Lanu. De stallen en de schuur, inhoudende enige grondstoffen kisten en haver, zijn de prooi der vlammen geworden. Men heeft het vele kunnen reddelen. Alles was verkeerd.

De betrekkelijkheid van de brand is verhoogd door het feit dat Tongeren gevormd wordt door het hoofd van assen gedurende den zittijp die in den loop der maand november zal geopen worden.

Een hevige brand is verleden woensdag ontbrand 6 men. s avonds uitgebroken in de molen der weduwe Christiaan Van Mersenne te Lanu. De stallen en de schuur, inhoudende enige grondstoffen kisten en haver, zijn de prooi der vlammen geworden. Men heeft het vele kunnen reddelen. Alles was verkeerd.

De betrekkelijkheid van de brand is verhoogd door het feit dat Tongeren gevormd wordt door het hoofd van assen gedurende den zittijp die in den loop der maand november zal geopen worden.

Een hevige brand is verleden woensdag ontbrand 6 men. s avonds uitgebroken in de molen der weduwe Christiaan Van Mersenne te Lanu. De stallen en de schuur, inhoudende enige grondstoffen kisten en haver, zijn de prooi der vlammen geworden. Men heeft het vele kunnen reddelen. Alles was verkeerd.

De betrekkelijkheid van de brand is verhoogd door het feit dat Tongeren gevormd wordt door het hoofd van assen gedurende den zittijp die in